



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale
2007 - 2013



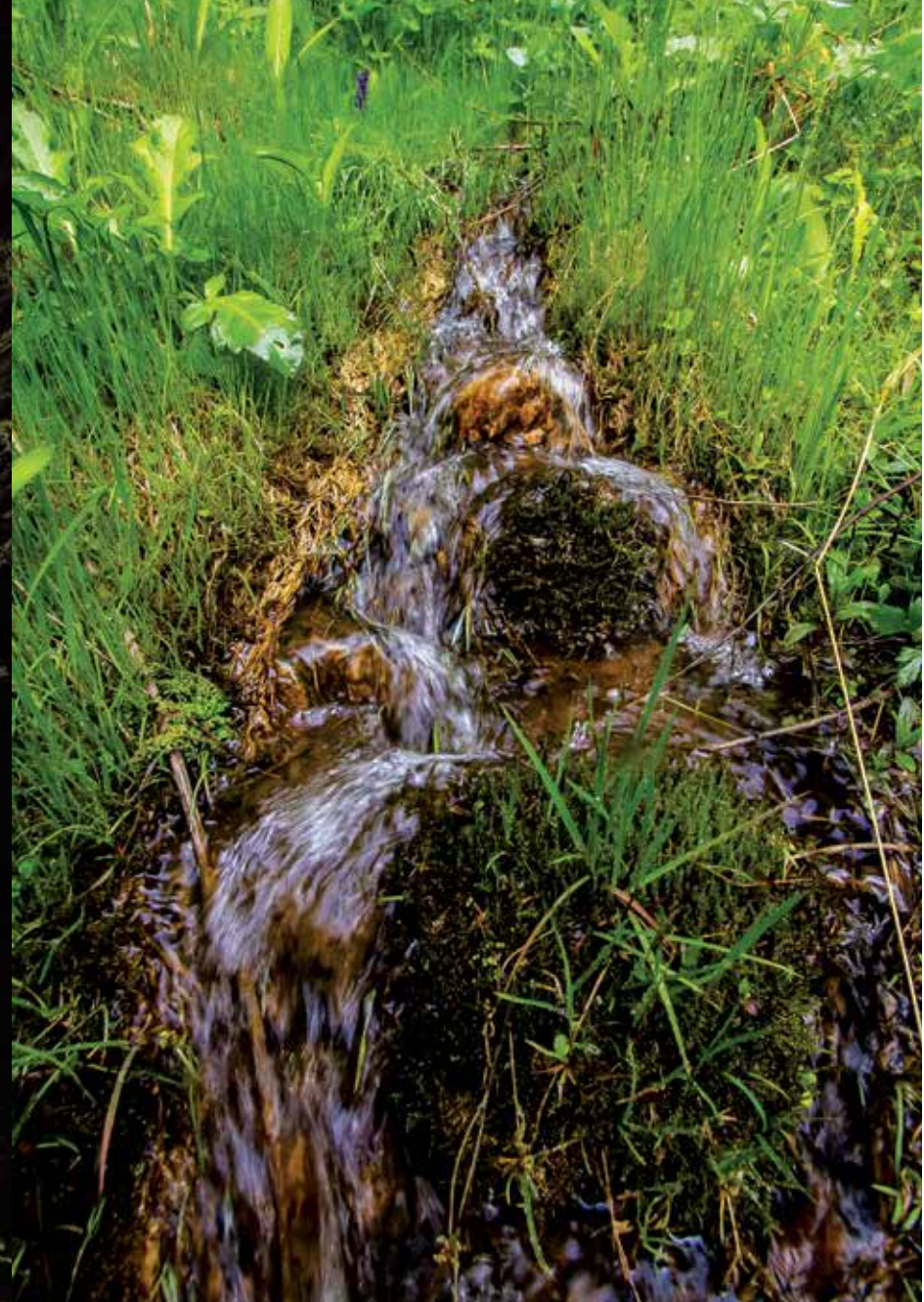
Situl Natura 2000 Toplița- Scaunul Rotund Borsec

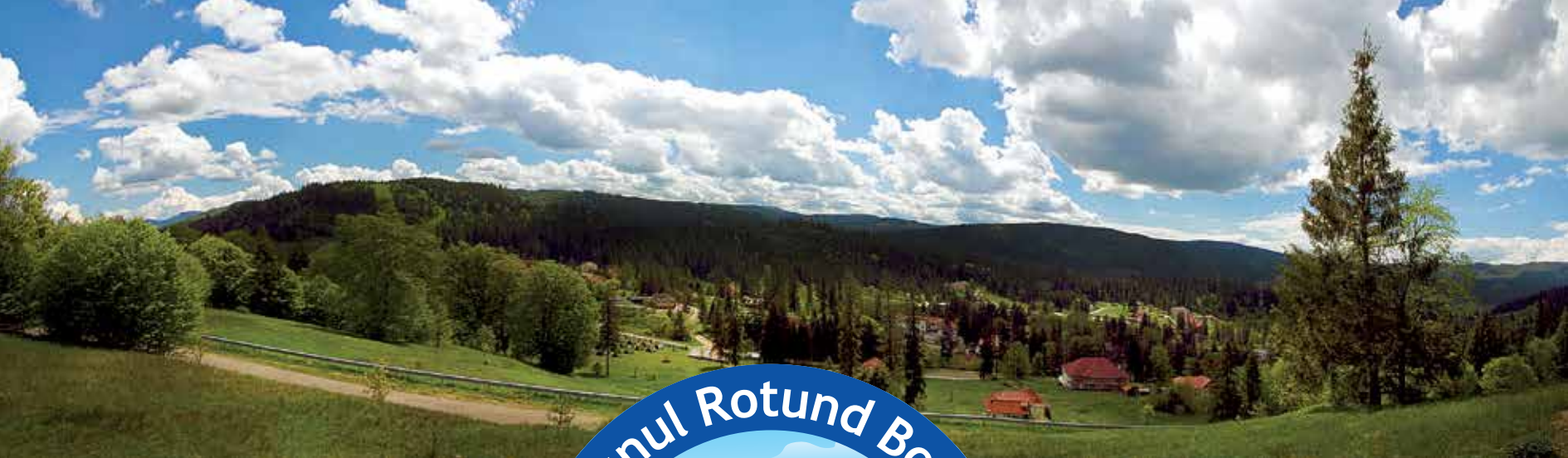




Cuprins

- 2 Valorile sitului
- 3 A. Valori naturale
- 3 B. Valori economice
- 4 C. Valori culturale
- 5 Protejarea habitatului și a speciilor





Situl Natura 2000 Toplița-
Scaunul Rotund Borsec

VALORILE SITULUI



Zona Toplița - Scaunul Rotund Borsec a fost inclusă în rețeaua Natura 2000 datorită valorilor naturale deosebite. *Situl Natura 2000 Toplița - Scaunul Rotund Borsec* este o arie protejată cu o suprafață de 5.466 ha, care este formată din două corpuri situate la vest și la est de localitatea Borsec. Cel de-al doilea corp al sitului, poziționat la est de orașul Borsec poartă denumirea *Rezervația Scaunul Rotund*.

Ca poziție geografică, Situl Natura 2000 Toplița - Scaunul Rotund Borsec face parte din Munții Giurgeului aparținând Carpaților Orientali, fiind încadrat în grupa nordică a acestor munți, respectiv Munții Borsecului. Situl se află la altitudini mari, între 730 și 1.400 m.

Această arie a fost atribuită în administrarea companiei Romaqua Group S.A., care face eforturi permanente pentru a proteja mediul înconjurător. Imaginea următoare prezintă harta sitului Natura 2000 Toplița - Scaunul Rotund Borsec.

A. VALORI NATURALE

Climatul întregii arii este subalpin, cu ierni aspre și foarte reci, iar veri răco-roase. Zona mai joasă, ce face parte din Depresiunea Borsecului, este prote-jată de munți în fața vânturilor puternice, clima fiind ceva mai blândă.

Vegetația caracteristică este cea de conifere, întâlnindu-se păduri de molid și, mai rar, de brad și fag. Pe alocuri, se întâlnesc specii de mesteacăn pitic, alun și tisă. Vegetația Depresiunii Borsec este foarte bogată, cu specii deose-bite de flori ca: rododendronul, spânzul, mierea ursului, viorea, crinul de pădure, anemonele, gălbenelele de munte, omagul, caprifoiul, măcrișul iepu-relui, gețianele, rogozul, piciorul cocoșului, nu-mă-uita, busuiocul sălbatic, iarba câmpului, trifoiul sălbatic, mușchi, ferigi, etc.

Fauna este și ea bogată, în zonă întâlnindu-se: ursul brun, cerbul carpatin, căprioara, lupul, mistrețul, dar și pisica sălbatică, râsul și veverița. Dintre speciile de păsări putem aminti: cocoșul de munte, cocoșul de mesteacăn, alunarul, uliul păsărar sau mierla. Pot fi găsite, de asemenea, și diferite specii de rozătoare, pești și reptile (cum ar fi vipere sau tritoni).

Datorită existenței rocilor calcaroase (cum este travertinul) în Rezervația Scaunul Rotund Borsec au luat naștere numeroase **peșteri** și **microcanioane**.

Acestea sunt:

- **Peștera Scaunul Rotund**, cea mai lungă peșteră formată în travertin din România;
- **Peștera de Gheață**, cu o lungime a galeriilor de 60 m;
- **Grota Urșilor**, un microcanion în travertin rezultat din prăbușirea unei peș-teri; ramura ei vestică se mai numește și Cerdacul ladului;
- **Peștera de la Izvoru Vechi**.

B. VALORI ECONOMICE

Oamenii au nevoie de natură nu doar pentru frumusețea acesteia, ci și pentru a o folosi. În general, lucrurile oferite de către natură pe care oamenii le pot folosi în diverse activități se numesc „valori economice”. Situl nostru are și el astfel de valori, cum ar fi:

- **resurse naturale**

- a. **resursele solului**

1. produse agricole
2. lemn
3. fructe de pădure, ciuperci

- b. **resursele subsolului**

1. ape minerale
2. roci de construcții (travertin)

- **turismul** - vizitatori care vin aici pentru frumusețea și liniștea zonei, dar și pentru apele minerale naturale și aerul ozonat.

Apa minerală naturală este exploatată de sute de ani în zona orașului Borsec și utilizată atât pentru consumul larg cât și în scop medicinal.

Mai mult, spre deosebire de alte industrii extractive, exploatarea apei minerale naturale nu dăunează mediului înconjurător. De aceea, cea mai importantă valoare economică a sitului este bogăția surselor de apă minerală naturală.

De asemenea, se știe că prelucrarea lemnului reprezintă o sursă importantă de venit pentru populația din zona Harghita, însă tăierea nechibzuită a pădu-rilor reprezintă o mare amenințare la adresa naturii în general și a Sitului de Importanță Comunitară Toplița - Scaunul Rotund Borsec, în particular.

În ultimii ani, construirea pârtiei de schi, a numeroaselor pensiuni, a traseelor de cicloturism, alături de existența peșterilor, a apelor minerale naturale și a mofetelor (emisii de dioxid de carbon) au reușit să atragă din ce în ce mai mulți turiști. Totuși, turiștii trebuie să aibă grijă să nu dăuneze mediului înconjurător. Uneori, o parte dintre cei care vizitează zona, pot afecta natura aruncând gunoaie, făcând focuri în zone neamenajate, sau deranjând animalele sau vegetația.



C. VALORI CULTURALE

Tradițiile, obiceiurile și ocupațiile locuitorilor din zonă sunt și ele importante, numindu-se „valori culturale”. Principalele valori culturale ale Sitului de Importanță Comunitară Toplița - Scaunul Rotund Borsec sunt:

- **Meșteșugul și tehnica folosirii lemnului** ➔ Sunt renumite **porțile de lemn** tipice în regiune, care încă se construiesc după tradiția secolelor XVIII - XIX;
- **Arhitectura religioasă** ➔ Locuitorii din aceste zone au avut diferite credințe, construind astfel numeroase tipuri de biserici;
- **Arhitectura balneară** ➔ Stațiunea Borsec este un exemplu viu al acestei arhitecturi, care se poate observa atât în vilele existente cât și în ceea ce privește pavilioanele izvoarelor;
- **Arhitectura civilă** (case și conace).

PROTEJAREA HABITATULUI ȘI A SPECIILOR

Cele două corpuri separate ale sitului, despre care am vorbit mai devreme, protejează specii și habitate.

Corpul situat la vest de orașul Borsec între Borsec și Toplița, protejează trei specii de mamifere:

- *lupul cenușiu sau lupul comun;*
- *râsul carpatin;*
- *ursul brun.*

Fiecare specie are propriile caracteristici și particularități. Vom încerca să ne familiarizăm cu fiecare în rândurile următoare.

OBS:

Habitatul este un loc în care există condiții corespunzătoare de viață pentru o anumită specie de plantă sau de animal!





LUPUL

Denumire latină: *canis lupus*

Familie: *canidae*

Lungime: 1,5 m

Înălțime: 60-90 cm (la greabăn)

Greutate: 30- 50 kg

DESCRIERE:

Lupul este un mamifer de talie mare, bine proporționat, cu trunchiul puternic, capul mare, fălcile puternice și botul lung. Ochii sunt mici cu pupile galbene cu poziționare oblică, urechile relativ mici și ascuțite, iar coada stufoasă. Lupul calcă pe pernțele degetelor cu unghii puternice, neretractile în teci, astfel încât pe pământul moale sau pe zăpadă urma acestora rămâne clar imprimată. Blana, formată din două rânduri de peri, prezintă o varietate de culori determinată de mediul ambiant (în general lupii sunt cenușii).

În România, lupii s-au adaptat la vânarea cerbilor și căprioarelor. Se crede că lupii văd numai în alb și negru, dar au o vedere excelentă pe timpul nopții. Aud de șase ori mai bine decât omul, iar urletul unui lup poate fi auzit de un altul la distanțe de mulți kilometri. Totuși, simțul mirosului este cel mai bine dezvoltat. Nasul este principalul organ de detecție a vânatului.

Lupii trăiesc în haicuri. Haicul este o familie care constă de obicei din doi sau mai mulți adulți, puii perechii conducătoare numită perechea alfa și supra-viețuitorii puilor de anul trecut. Deși masculul alfa este de regulă cel mai puternic lup al haicului, femela alfa influențează cel mai mult viața haicului. Ea alege de exemplu locul culcușului și implicit locul central de desfășurare a activității în perioada de creștere a puilor. În marea majoritate a cazurilor, haicul își mută locul în care sunt puii la fiecare câteva săptămâni. Biologii cred că aceasta este o modalitate de evitare a parazitării.

URSUL

DESCRIERE:

Este un mamifer de talie mare, cu partea posterioară a corpului mai dezvoltată decât cea anterioară, cu membre puternice cu gheare mari negricioase și curbate, cu capul mare, ochii mici, coada foarte scurtă ascunsă în blana de culoare cafenie.

Trăiește în medie 30-35 ani, iar femela naște 2-3 pui. Este un animal tipic de pădure montană, fiind găsit în special în pădurile de conifere în care se dezvoltă arbuști, cu un abundent strat ierbaceu și cu poieni. Trăiește solitar, cu excepția femelelor care sunt însoțite de pui, timp de câțiva ani. Iarna se retrage în bârlog (săpat în general între stânci). Este un animal de tip omnivor, având un regim de hrană format din plante, insecte, alte mamifere, chiar și cadavre.

Denumire latină: *ursus arctos*

Familie: *ursidae*

Lungime: 2-2,5 m

Înălțime: 100-135 cm (la greabăn)

Greutate: 250-400 kg



RÂSUL

DESCRIERE:

Râsul este cea mai mare specie de felide din Europa. El are membrele relativ lungi, laba piciorului având o conformație care îi permite să se deplaseze cu ușurință în zăpada adâncă.

Culoarea blănii variază de la alb-gălbui, la galben-roșcat, cu pete ruginii mai mult sau mai puțin evidențiate. Capul mare, de formă sferică, cu urechile terminate cu smocuri de peri lungi și negri, părul mai lung de pe maxilarul inferior atârând în formă de favoriți, iar coada având vârful negru. Membrele sunt groase și puternice cu gheare lungi, subțiri, de culoare cenușie, foarte ascuțite la membrele anterioare; ghearele de la membrele posterioare sunt puternic curbate, ca o adaptare la cățărutul în copaci.

Este un animal solitar, formându-și perechea doar pentru o perioadă scurtă de timp, pe durata împerecherii. Femela naște 2-4 pisoși (245 g). Râsul este teritorial, foarte discret, cu activitate dominant nocturnă.

Trăiește aproximativ 18 ani. Este un animal solitar, formându-și perechea doar pentru o perioadă scurtă de timp, pe durata împerecherii. Femela naște 2-4 pisoși (245 g). Râsul este teritorial, foarte discret, cu activitate dominant nocturnă. Activitatea cea mai intensă o desfășoară dimineața devreme și seara târziu, rar fiind observat ziua.

Râsul preferă zonele împădurite cu arbori bătrâni și arbuști. Urcă până la altitudini cuprinse între 1.500 și 2.000 m. Teritoriul individual depinde de disponibilitatea hranei, de densitatea populației, adăposturi, etc. și este cam de 10-26 kmp. Culcușurile sunt făcute sub lespezi de piatră sau rădăcini.



Denumire latină: *lynx lynx*

Familie: *felidae*

Lungime: 0,7-1,7 m

Înălțime: 50-75 cm (la greabăn)

Greutate: 15-30 kg

Vânează în perechi sau în grupe de familii, deplasându-se paralel sau în cerc, privind unul spre altul, pentru încercuirea prăzii. Se hrănește cu iepuri, specimene tinere de cerbi, capre negre, căprioare, veverițe, mistreți, dar și păsări. În unele zone însă, râsul prădează în principal speciile de căprioare și cerbi, fiind capabil să ucidă prăzi de 3-4 ori mai mari decât dimensiunile sale.

• *Corpul situat la est de orașul Borsec* (numit rezervația Scaunul Rotund Borsec) protejează un habitat denumit *izvoare petrifiante cu formare de travertin!*

Habitatul este o suprafață locuită de o populație sau de o specie de plante sau animale, în cazul nostru de o specie de mușchi denumită *Cratoneurion* care arată astfel:



Există factori care pot afecta negativ aceste specii și habitate, factori pe care îi denumim uzual amenințări. Acestea sunt câteva dintre ele:

- reluarea exploatării rocilor;
- aruncarea necontrolată a gunoaielor;
- dezvoltarea haotică a turismului, în special în zona protejată;
- tăierea necontrolată a pădurilor, și mai ales a celor în care trăiesc cele trei specii protejate (lup, urs, râs);
- vânătoarea excesivă;
- incendierea vegetației uscate.



Echipa de implementare a proiectului

Ing. Emilia Pătruți - manager proiect

Ing. Geza Kovacs - asistent manager

Ec. Nicoleta Răduță - responsabil financiar

Prof. dr. acad. Nicolae Anastasiu - responsabil științific

Ec. Mihaela Drăghici - specialist relații publice

Drd. ec. Alexandru Pătruți - specialist redactare materiale informative

Grafician Petru Șoșa - specialist grafică și DTP

Ing. Mihai Ilie - team leader

Dr. biolog Marilena Onete - expert cheie dezvoltare durabilă și protecția naturii

Dr. geograf Cristian Iojă - expert cheie planificare și dezvoltare locală

Dr. ec. Mărioara Rusu- expert cheie economia mediului

Dr. ecolog Florian Bodescu - expert cheie planificare strategică mediu

Dr. ing. Mihail Iacomir - expert cheie geologie și hidrologie

Redactare și concepere text: Emilia Pătruți, Mihaela Drăghici, Alexandru Pătruți;


Grafică și DTP: Petru Șoșa;

Fotografii: Alexandru Pătruți, Istvan Zudor, Mihai Ilie, Mihail Iacomir, Florian Bodescu.

Romaqua Group S.A.
Str. Carpați nr. 46, Borsec, Județul Harghita
CUI RO 402911, J19/297/2008
Tel.: 021.668.74.57, Fax:021.667.34.92
e-mail: resources@romaqua.ro



ROMAQUA GROUP
BORSEC



Titlu proiect:
„Asigurarea managementului sitului Natura 2000
ROSCI0252 Toplița - Scaunul Rotund Borsec”
Editorul materialului: Romaqua Group S.A.
Data Publicării: 23 Iulie 2014

**Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională
în cadrul *Programului Operațional Sectorial “Mediu”***

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii
Europene sau a Guvernului României”

Romaqua Group S.A. - beneficiar proiect
Str. Carpați nr. 46, Borsec, Județul Harghita
CUI RO 402911, J19/297/2008
Tel.: 021.668.74.57, Fax:021.667.34.92
e-mail: resources@romaqua.ro
www.romaqua-group.ro

